

การศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน
ในสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23 กรณีศึกษา

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนคอนราตเฮงเคิล และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหนองคู
A STUDY OF THE OPERATION OF ACADEMIC TASKS IN BORDER PATROL POLICE SCHOOLS
UNDER BORDER PATROL POLICE SUB-DIVISION 23: CASE STUDY OF CONRAD HENKEL
BORDER PATROL POLICE SCHOOL AND NONGDOO BORDER PATROL POLICE SCHOOL

นางสาวอริศรา มายูน *

Arisara Mayoon

นายปัญญา อัครพุทธิพงษ์ **

Panya Akkaraputtapong, M.Ed.

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23 กรณีศึกษา โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนคอนราตเฮงเคิล และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหนองคู ผู้ให้ข้อมูลคือ ครูใหญ่ จำนวน 2 คน และครูผู้สอน จำนวน 13 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า งานด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร มีการเตรียมบุคลากรเพื่อให้ดำเนินการใช้หลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยการส่งครูเข้าร่วมประชุมสัมมนา ด้านการจัดการเรียนการสอน มีการจัดกิจกรรมที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ จัดการเรียนการสอนในรายวิชาเพิ่มเติมตามหลักสูตรสมเด็จพระเจ้าและโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยการบูรณาการเข้ากับ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ งานด้านการนิเทศภายในโรงเรียน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนทั้งนิเทศงานและนิเทศการสอน งานด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา มีการวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร และงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา มีการพัฒนาระบบ กลไก การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อใช้กำกับตรวจสอบ และประเมินคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ทั้งสองโรงเรียนได้ดำเนินงานตามแนวทางโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนโดยการบูรณาการทักษะความรู้และทักษะชีวิต ทำให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

* นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชานิติศาสตร์และการพัฒนาหลักสูตร ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย E-mail Address: arisara.me@gmail.com

** อาจารย์ประจำสาขาวิชานิติศาสตร์และการพัฒนาหลักสูตร ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย E-mail Address: Panya.A@chula.ac.th

Abstract

The purpose of this research was to study the operation of academic task in border patrol police schools under border patrol police sub-division 23: The case study of Conrad Henkel border patrol police school and Nongdoo border patrol police school. The populations were principals and teachers of Conrad Henkel border patrol police school and Nongdoo border patrol police school, which consist of 2 principals and 13 teachers, or 15 people who provided information in the total. The research instruments used comprised of a semi-structured interview, and the data were analyzed based on content analysis. The Journal results showed that most of works regarding curriculum and curriculum administration had a preparation of human capital in order to effectively operate those works by encouraging their teachers to attend related seminars or courses. In terms of learning management, they established activities by centralizing their students and initiating the additional learning management in each focused topic, which rely on the King's mother Project and the project development initiative HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn's. It was also integrated with 5 major learning areas as well. Regarding the work of in-school supervision, they established the board of committee for working, including administration supervision and instructional supervision. In case of the works of evaluation and assessment, they were consistent with the expected learning results of their curriculums. Meanwhile, the work of educational quality assurance was developed through the system and process of internal quality assurance in order to control, audit and assess the learning quality productively. Furthermore, the schools carefully operated their works by following the models of the project development initiative HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn's, which was able to support and positively effect on their learning management as well as the life-quality development of their students by creating the well-developed learning through the integration of related knowledge and skills.

คำสำคัญ: งานวิชาการ/ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

KEYWORDS: ACADEMIC TASK/ BORDER PATROL POLICE SCHOOL

บทนำ

“...โลกเรานี้มีการเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างมากในทุก ๆ ด้าน ก่อให้เกิดทั้งข้อดีและข้อเสียส่งผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตของประชากรโลก การจัดการศึกษาเพื่อให้ทันกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกจึงมีความสำคัญยิ่ง ครูเป็นผู้มีบทบาทโดยตรงในฐานะเป็นผู้ให้ความรู้ จึงควรพัฒนาตนให้เป็นผู้มีความรอบรู้ ให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกและถ่ายทอดความรู้ให้เยาวชนพัฒนาในสรรพวิทยาต่าง ๆ ขณะเดียวกัน การอบรมสั่งสอนเยาวชนในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมก็เป็นสิ่งสำคัญเสมอกันจะละเลยเสียไม่ได้ นอกจากครูผู้มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาก็ควรจะต้องปรึกษาหารือร่วมกันวางแผนการศึกษาที่เหมาะสมและส่งเสริม การฝึกอบรมครูให้เป็นผู้มีความรอบรู้ทันสมัย ข้าพเจ้าเชื่อว่าหากทุกฝ่ายร่วมมือร่วมใจกันก็จะสามารถ

สร้างสรรค์สังคมแห่งการเรียนรู้ ควบคู่ไปกับความมีคุณธรรม เป็นสังคมแห่งการพัฒนาที่ยั่งยืนและดำรงอยู่ได้ในกระแสการเปลี่ยนแปลงที่ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องของโลก...”

จากพระราชดำรัสสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่พระราชทานในงานประชุมสมัชชาการศึกษานานาชาติแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 2 เนื่องในโอกาสวันครูโลก เรื่อง “การศึกษาและฝึกอบรมเพื่อตามทันโลกที่เปลี่ยนแปลง” ณ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุม อิมแพค เมืองทองธานี ในวันที่ 5 ตุลาคม พ.ศ. 2549 (มูลนิธิรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหาจักรี, 2557) พระราชดำรัสที่ปรากฏให้เห็นคือ การศึกษามีความสำคัญต่อมนุษย์ทุกคน เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนามนุษย์ให้มีคุณภาพ และเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) นอกจากนี้การศึกษาช่วยให้มนุษย์สามารถปรับตัวและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ทำให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ ช่วยให้เป็นคนรู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง และสามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว (จุไรรัตน์ สุตรุ่ง, 2552) ดังนั้นในการพัฒนาการศึกษาจำเป็นต้องให้ความสำคัญและพัฒนา “นักเรียน” ซึ่งถือหัวใจและเป็นทรัพยากรหลักสำคัญที่จะช่วยพัฒนาและขับเคลื่อนประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไปในอนาคต

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 5 มาตรา 39 กล่าวว่า ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) เพื่อมุ่งกระจายอำนาจการตัดสินใจให้ผู้ที่อยู่ใกล้ชิดเด็ก ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง และชุมชน ได้มีส่วนร่วมกันตัดสินใจในการจัดการศึกษา และในการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลในปัจจุบันมีการดำเนินการบริหารงาน 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไป โดยในสถานศึกษาหรือในโรงเรียนทุกระดับ ทุกประเภท จะมีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษา จัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็น มีคุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (จิตินา วรรณศรี, 2557) ซึ่งนักเรียนจะมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพมากขึ้นเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับ การดำเนินงานวิชาการ ซึ่งถือเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและเป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินงานภายในโรงเรียน ดังนั้นสถานศึกษาหรือโรงเรียนต้องดำเนินการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ โรงเรียนให้มีความเข้มแข็งทางด้านวิชาการ (วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนาผล, 2558) จากความสำคัญของการดำเนินงานวิชาการที่กล่าวนั้น จะเห็นได้ว่างานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญและเป็นภารกิจหลักของโรงเรียนที่จะต้องดำเนินการจัดการให้ประสบความสำเร็จ ทั้งนี้จึงมีนักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงขอบข่ายของการดำเนินงานวิชาการไว้ดังนี้

1. **งานด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร** หลักสูตร คือแผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อแสดงถึงจุดหมาย การจัดเนื้อหา กิจกรรมและมวลประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ นักเรียนมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามจุดหมายที่ได้กำหนดไว้ (อภารัง บัวศรี, 2542) ดังนั้น การบริหารหลักสูตรจึงเป็น

การดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตรเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยมีการเตรียมการเกี่ยวกับหลักสูตร ประกอบด้วยกระบวนการ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนเตรียมการ ขั้นตอนดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร และขั้นประเมินผล การเรียนการสอนตามหลักสูตร (รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2551)

2. งานด้านการจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนจะเป็นไปด้วยดีจากการวางแผนงาน ความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา โดยเฉพาะครูอาจารย์ซึ่งเป็นตัวจักรสำคัญที่จะทำให้การเรียน การสอนมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ สมาน อัครภูมิ (2551) ที่ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนเป็นหัวใจ ของงานวิชาการและเป็นกระบวนการสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรเพราะเป็นขั้นตอนของการนำหลักสูตร ไปใช้ ดังนั้นหลักสูตรที่จัดทำขึ้นจะประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวขึ้นอยู่กับการจัดการเรียนการสอน ในส่วนของงานการจัดการเรียนการสอนนั้นแบ่งเป็น 5 ด้าน คือ 1) การดำเนินงานธุรการด้านการจัดการเรียน การสอน ประกอบด้วย การจัดทำตารางสอน การจัดครูเข้าสอน การเตรียมการด้านอาคารสถานที่ และห้องสมุด และแหล่งเรียนรู้ 2) การเตรียมการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย การวิเคราะห์และทำความเข้าใจ หลักสูตร การวิเคราะห์นักเรียน การจัดทำโครงการสอนและแผนการสอน การเตรียมสื่อการเรียนการสอน 3) การจัดหาสื่อการสอนและเทคโนโลยี 3) การดำเนินการจัดการเรียนการสอน 4) การดำเนินการจัดการเรียน การสอน ประกอบด้วย การเตรียมความพร้อมของครูในการจัดการเรียนการสอน การเตรียมความพร้อม ของสถานศึกษาและผู้บริหาร การเตรียมพร้อมของนักเรียนและผู้ปกครอง และ 5) การวัดผลและประเมินผล การเรียนการสอน

3. งานด้านการนิเทศภายในโรงเรียน ในการดำเนินการการนิเทศภายในโรงเรียนโดยบุคลากร ในโรงเรียนร่วมมือกัน ซึ่งต้องมีการดำเนินการตามลำดับขั้นตอนโดยที่แต่ละขั้นตอนของการปฏิบัติต้องกำหนด บุคลากรและผลลัพธ์ให้ชัดเจนเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติ สามารถติดตามและประเมินผลได้เพื่อการปรับปรุง ให้เหมาะสม (วัชรา เล่าเรียนดี, 2556) ซึ่งมีกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนที่สอดคล้องกับสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541) เป็นการทำงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องมี 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ ขั้นที่ 2 การวางแผนและการกำหนดทางเลือก ขั้นที่ 3 การสร้างสื่อ เครื่องมือ และพัฒนาวิธีการ ขั้นที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศ และขั้นที่ 5 การประเมินผล และรายงานผลการนิเทศ

4. งานด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา โรงเรียนจัดให้มีแนวทางการวัดผลและประเมินผล การวัดผลและประเมินผลการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ดังที่ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลเป็นกิจกรรมที่วัดเพื่อจะได้ทราบว่า การเรียน การสอนนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งมีงานที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผล คือ 1) จัดหาแบบพิมพ์ที่เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ 2) จัดทำเอกสาร จัดหาข่าวสารที่เป็น ความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 3) ศึกษาระเบียบ คำถาม ความเคลื่อนไหว ความก้าวหน้า ทางวิชาการเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อยู่เสมอ 4) ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการวัดและ ประเมินผลให้ถูกต้อง 5) พิจารณาตัดสินปัญหาเกี่ยวกับการโอนผลการเรียน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

6) ส่งเสริมให้ครูที่ผ่านการอบรม หรือศึกษาทางการวัดและประเมินผลการเรียน ได้มีบทบาทในการพัฒนาการวัดและประเมินผลการเรียน 7) ตรวจสอบการให้คะแนนของครูอาจารย์ก่อนที่จะส่งไปยังผู้บริหารสถานศึกษาเพื่ออนุมัติผลการสอบ 8) ดำเนินการวิเคราะห์ข้อทดสอบและจัดทำข้อสอบมาตรฐาน และ 9) เก็บรักษาเอกสารและหลักฐานการประเมินผลการเรียนและเอกสารอื่น ตามความจำเป็นที่ต้องใช้เกี่ยวกับงานวัดและประเมินผลการเรียน

5. งานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นเครื่องมือที่ใช้เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษามีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาจึงมีความสำคัญต่อการดำเนินงานวิชาการ ดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) มีข้อกำหนดหมวด 6 มาตรา 47 ที่ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ ดังนี้ 1) ระบบการประกันคุณภาพภายใน (Internal Quality Assurance) และ 2) ระบบการประกันคุณภาพภายนอก (External Quality Assurance)

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเป็นโรงเรียนที่ดำเนินงานตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้ที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ซึ่งประกอบไปด้วย การส่งเสริมด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย ด้านการงานอาชีพและสหกรณ์ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการศึกษา คือการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่ประสบกับความขาดแคลน ให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับอย่างถูกต้องด้วยวิธีการและเทคโนโลยีที่ช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจในวิชาการเป็นอย่างดี พร้อมทั้งจะไปศึกษาต่อในระดับสูงต่อไปได้ (โครงการพัฒนาตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2551) จากการศึกษาแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ ระยะที่ 3 พ.ศ. 2545 – 2549 พบว่า แม้ว่าเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะทางวิชาการและการอาชีพอย่างต่อเนื่องแต่คุณภาพของการศึกษายังเป็นปัญหา ทั้งนี้จากการศึกษาข้อมูลผลการสอบประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน (National Test หรือ NT) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปี พ.ศ. 2545 – 2549 พบว่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยใน 4 วิชาหลัก ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษต่ำกว่าร้อยละ 50 และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test หรือ O-NET) ในปีพ.ศ. 2555 – 2557 พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบความรู้ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับชาติทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ (สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2551: กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน, 2554) จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนควรได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณภาพทางการดำเนินงานวิชาการเพื่อให้เด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารมีความรู้เพียงพอที่จะนำไปใช้ในการดำรงชีวิต หรือสามารถแข่งขันกับผู้อื่นเมื่อต้องศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป

กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23 ได้ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนด้านการศึกษาแก่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในสังกัด ตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ ระยะที่ 4

พ.ศ. 2550 – 2559 และตามโครงการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนทั่วประเทศ โดยจัดดำเนินการติดตาม ช่วยเหลือ เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ รวมถึงส่งเสริมและสนับสนุนผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ซึ่งได้แก่ ครูใหญ่ผู้เปรียบเสมือนผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งทำหน้าที่ดูแลบริหารจัดการภายในโรงเรียน ครูตำรวจตระเวนชายแดน และผู้ดูแลเด็ก ให้ดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาตามเป้าหมายของโครงการและตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ ทั้งนี้จากการศึกษาข้อมูลผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีพ.ศ. 2555 – 2557 ของโรงเรียนในสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23 บางโรงเรียนพบว่า เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรวมใน 5 วิชาหลัก คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา และภาษาอังกฤษ มีค่าสูงกว่าระดับประเทศทุกปี ซึ่งโรงเรียนที่กล่าวถึงนี้ คือ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนคอนราดเฮงเคิลและโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหนองคู โดยโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนคอนราดเฮงเคิลมีคะแนนเฉลี่ยรวมสูงกว่าระดับประเทศร้อยละ 12.54 19.00 และ 7.98 และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหนองคู มีคะแนนเฉลี่ยรวมสูงกว่าระดับประเทศร้อยละ 9.91 13.32 และ 2.49 โดยเรียงจากปีพ.ศ. 2555 – 2557 ตามลำดับ (กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23, 2559)

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญในการศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนคอนราดเฮงเคิล และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหนองคู ในสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23 เนื่องจากในระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมาทั้งสองโรงเรียนมีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติที่มีความโดดเด่นกว่าโรงเรียนอื่นในสังกัดเดียวกัน ซึ่งผลการวิจัยที่ได้จะสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนอื่น ๆ ในสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23 ให้มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จสูงสุด

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนคอนราดเฮงเคิลและโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหนองคู ในสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตประชากร

ประชากรกลุ่มและตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนคอนราดเฮงเคิลและโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหนองคู ในสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23 โดยมีผู้ให้ข้อมูล คือ ครูใหญ่และครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนคอนราดเฮงเคิล

และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหนองคู ในสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23 จำนวน 15 คน

ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ในสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23 กรณีศึกษา โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนคอนราตเฮงเคิลและโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหนองคู ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่ามีความเหมาะสมและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และขอบข่ายการดำเนินงานวิชาการของกระทรวงศึกษาธิการ 5 ด้าน ดังนี้

1. งานด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร
2. งานด้านการจัดการเรียนการสอน
3. งานด้านการนิเทศภายใน
4. งานด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา
5. งานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองตามขอบเขตเนื้อหาของการวิจัย โดยเครื่องมือที่ใช้มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์สถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์สภาพการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปขั้นตอนต่าง ๆ ของการสร้างเครื่องมือ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) ศึกษาค้นคว้า เอกสาร ตำรา หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียน แล้วดำเนินการสร้างเครื่องมือข้อคำถาม โดยเขียนร่างข้อคำถาม ทบทวนบรรณาธิการข้อคำถาม จัดหมวดหมู่คำถามให้เหมาะสม

2) นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ พิจารณาปรับปรุงเพื่อให้ครอบคลุมและเหมาะสมกับขอบเขตที่กำหนดไว้

3) นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้งหนึ่งเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของเครื่องมือ แล้วจัดทำเป็นเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในกลุ่มตัวอย่างจริง

4) นำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูล โดย

1) ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากสาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือ

ในการวิจัยไปยังโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23 จำนวน 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนคอนราตเฮงเคิล และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหนองคู

2) ผู้วิจัยนำส่งหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยกับฝ่ายการศึกษา กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23 เพื่อประสานงานกับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนคอนราตเฮงเคิล และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหนองคู ในการนัดหมายวันเวลานำส่งหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยและสัมภาษณ์

3) ผู้วิจัยเข้าไปสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนคอนราตเฮงเคิล และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหนองคู ตามที่ได้นัดหมายไว้

4) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์และแปลผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้แบบวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพ (Content Analysis)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ผู้ให้ข้อมูลของทั้งสองโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุไม่เกิน 25 ปี 31-35 ปี และ 36-40 ปี โดยมีวุฒิทางการศึกษาสูงสุด คือ การศึกษาระดับปริญญาตรี และมีประสบการณ์ในการทำงาน 1-5 ปี สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรม สัมมนาด้านงานวิชาการ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนคอนราตเฮงเคิลและโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหนองคู

งานด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ทั้งสองโรงเรียนมีการดำเนินการเหมือนกันคือ มีการเตรียมบุคลากรเพื่อให้ดำเนินการใช้หลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการส่งครูเข้าร่วมประชุมสัมมนาที่หน่วยงานจัดขึ้น มีการจัดตารางสอนตามรายวิชาที่เป็นทฤษฎีก่อนรายวิชาที่เป็นภาคปฏิบัติ มีการจัดครูเข้าสอนโดยพิจารณาจากความสามารถและความสนใจของครู มีการจัดบริการวัสดุ อุปกรณ์และสื่อการสอนโดยจัดทำคู่มือ เอกสารประกอบในแต่ละรายวิชา และมีการประเมินเกี่ยวกับการบริหารการใช้หลักสูตรจากผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

นอกจากนี้พบว่า ทั้งสองโรงเรียนมีการดำเนินงานโครงการพัฒนาตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ช่วยส่งเสริมการดำเนินงานด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ โดยการบูรณาการเข้ากับหลักสูตรสถานศึกษา และหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพบริบทของโรงเรียน ทำให้โรงเรียนมีหลักสูตรที่ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเอง มีทักษะในการประกอบอาชีพ และมีเจตคติที่ดีต่อไปในอนาคต

งานด้านการจัดการเรียนการสอน

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ด้านการเตรียมการสอนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนคอนราดเฮงเคิลจัดทำแผนการสอนระยะยาวหรือกำหนดการสอน ในขณะที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหนองคูจัดทำแผนการสอนระยะสั้นหรือบันทึกการสอน ด้านการกำหนดกิจกรรมในการจัดทำแผนการสอนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนคอนราดเฮงเคิลกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชา ในขณะที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหนองคูนำเนื้อหาหลักการมากำหนดเป็นหัวข้อหลักและขยายเป็นหัวข้อย่อย แล้วจัดเรียงลำดับหัวข้อให้เหมาะสม ด้านการเลือกกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนคอนราดเฮงเคิลเลือกกิจกรรมที่นักเรียนเป็นศูนย์กลาง ในขณะที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหนองคูเลือกกิจกรรมให้เหมาะสมกับเนื้อหา และกิจกรรมการสอนที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนคอนราดเฮงเคิลเลือกใช้การใช้แบบฝึกหัดในหนังสือเรียน ในขณะที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหนองคูเลือกใช้การบรรยาย ทั้งนี้ด้านการจัดหาสื่อการสอนและเทคโนโลยีประกอบการจัดการเรียนการสอนทั้งสองโรงเรียนใช้วิธีการผลิตสื่อเอง และมีหลักเกณฑ์ในการเลือกใช้สื่อโดยโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนคอนราดเฮงเคิลเลือกสื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาและกระบวนการเรียนรู้ ในขณะที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหนองคูเลือกสื่อที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ นอกจากนี้ทั้งสองโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยจัดตามนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดและจัดสอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนที่เรียนอ่อน ซึ่งโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนคอนราดเฮงเคิลมีวิธีการสอนซ่อมเสริมโดยให้นักเรียนที่เรียนดีช่วยสอน ในขณะที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหนองคูใช้วิธีการสอนเป็นกลุ่มย่อย และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดสอนซ่อมเสริมของทั้งสองโรงเรียนคือครูใหญ่

นอกจากนี้พบว่า ทั้งสองโรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเพิ่มเติมตามหลักสูตรสมเด็จพระเจ้า และได้นำโครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษาซึ่งเป็นหนึ่งในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เข้ามาเพื่อส่งเสริม พัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีความรู้ และมีทักษะชีวิต โดยการบูรณาการเข้าการจัดการเรียนการสอนใน 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และภาษาอังกฤษ ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายตามสภาพจริง และได้ฝึกปฏิบัติ จนมีความรู้และทักษะที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้

งานด้านนิเทศภายในโรงเรียน

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า มีการดำเนินงานนิเทศภายในของทั้งสองโรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินงาน โดยมีครูใหญ่เป็นผู้นิเทศและใช้วิธีการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ (Coaching) ทั้งนี้ในส่วนของกิจกรรมการนิเทศ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนคอนราดเฮงเคิลใช้กิจกรรมการสังเกตการสอน ในขณะที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหนองคูใช้กิจกรรมการฝึกอบรม

นอกจากนี้พบว่า ทั้งสองโรงเรียนมีการนิเทศงานและนิเทศการสอนตามโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อรายงานผลต่อหน่วยงานต้นสังกัด คือ กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23 อย่างสม่ำเสมอ และได้รับคำแนะนำหรือข้อเสนอแนะที่หลากหลาย ทำให้มีแบบแผนและแนวทางในการนิเทศภายในโรงเรียน ที่ทำให้โรงเรียนเกิดการพัฒนาด้านการนิเทศภายในโรงเรียนได้ดียิ่งขึ้น

งานด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ทั้งสองโรงเรียนมีจุดมุ่งหมายในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อนำผลการประเมินมาพัฒนาหลักสูตร โดยโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนคอนราดเฮงเคิลมีการดำเนินการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง ในขณะที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหนองคูมีการวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร ทั้งนี้ทั้งสองโรงเรียนมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนในระยะหลังเรียน และใช้การทดสอบเป็นเครื่องมือในการวัดและประเมินผล

นอกจากนี้พบว่า ทั้งสองโรงเรียนมีการวัดการวัดและประเมินผลที่หลากหลายครอบคลุมทั้งความรู้ ทักษะ และเจตคติ เพื่อรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี แก่สำนักงานโครงการส่วนพระองค์ฯ ทำให้การดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยเฉพาะการประเมินผลด้านทักษะคุณภาพชีวิตของนักเรียน

งานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า การพัฒนาระบบ กลไก การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อใช้กำกับ ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนคอนราดเฮงเคิลมีการจัดทำรายงานผลและเสนอขอรับการประเมินคุณภาพจากภายนอก ในขณะที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหนองคูมีการปฏิบัติงานตามแผน กำกับติดตาม และตรวจสอบการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านบทบาทของครูกับการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพบว่าครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนคอนราดเฮงเคิลให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการให้ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปที่คณะกรรมการประเมินผลภายในโรงเรียนต้องการ ในขณะที่ครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหนองคูมีการเตรียมความพร้อมของตนเอง โดยการศึกษาให้เกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ วิธีการ ขั้นตอนในการประเมินผลการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน รวมทั้งพยายามสร้างเจตคติที่ดีต่อการประเมินภายในโรงเรียน และในด้านบทบาทของครูใหญ่ในการประกันคุณภาพการศึกษาพบว่าครูใหญ่ของทั้งสองโรงเรียนมีบทบาทในการส่งเสริมพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้แก่ครูและบุคลากร โดยการให้คำปรึกษา ติดตาม กำกับการประกันคุณภาพการศึกษาแก่ครูและบุคลากรของสถานศึกษา

นอกจากนี้พบว่า ทั้งสองโรงเรียนมีการประเมินการดำเนินงานโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นประจำทุกปี ทำให้โรงเรียนมีความพร้อมสำหรับการประเมินเพื่อการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอก และมีผลการประเมินอยู่ในระดับดี

อภิปรายผล

การดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนคอนราตเฮงเคิล และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหนองคู

งานด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร

จากผลการวิจัย พบว่า ทั้งสองโรงเรียนมีการดำเนินการเตรียมบุคลากรเพื่อให้ดำเนินการใช้หลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการส่งครูเข้าร่วมประชุมสัมมนาที่หน่วยงานจัดขึ้น และการจัดครูเข้าสอนโดยพิจารณาจากความสามารถและความสนใจของครู แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนตระหนักและได้ให้ความสำคัญทั้งหลักสูตรและครูผู้สอน และมองเห็นว่าครูคือเป็นสื่อในการแปลงหลักสูตรของโรงเรียนไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงเห็นว่า การเตรียมบุคลากรในโรงเรียนด้วยวิธีการส่งครูเข้าอบรมสัมมนา มีความเหมาะสม เพราะการอบรมเป็นวิธีการหนึ่งในการเตรียมบุคลากรที่โรงเรียนปฏิบัติได้จริง อีกทั้งครูผู้สอนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนส่วนใหญ่ไม่ได้มีวุฒิทางการศึกษาโดยตรง ดังนั้นการส่งครูเข้าอบรมจะช่วยให้ครูเกิดความรู้หรือทักษะ และมีความเข้าใจในการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ถูกต้อง นอกจากนี้การจัดครูเข้าสอนโดยพิจารณาจากความรู้หรือความสามารถของครูจะช่วยให้ครูเกิดความรู้สึกรักพอใจ สามารถจัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่ตนเองถนัดได้อย่างเต็มที่และเต็มความสามารถ ทำให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ที่กล่าวว่า ผลงานการดำเนินงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาดำเนินไปด้วยดี โรงเรียนต้องจัดตารางสอนเป็นการกำหนดวิชา เวลา ผู้สอน สถานที่ และจัดครูเข้าสอน ซึ่งการจัดครูเข้าสอนต้องพิจารณาถึงความพร้อมของสถานศึกษาและความพร้อมของบุคลากร เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ ให้มีความรู้ความเข้าใจ ความคิด ทักษะความสามารถ มีค่านิยม คุณธรรมจริยธรรมมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี และมีคุณภาพบรรลุตามเป้าหมายหลักสูตร

งานด้านการจัดการเรียนการสอน

จากผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานวิชาการในด้านการจัดการเรียนการสอนของทั้งสองโรงเรียน มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โดยการบูรณาการเนื้อหาและกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนเพิ่มเติมตามหลักสูตรสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวร่วมกับโครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษาซึ่งเป็นหนึ่งในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้รับความรู้ และมีการพัฒนาในการใช้ทักษะชีวิต จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะ และมีเจตคติที่ดีในการทำงาน มีทักษะการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพและการใช้เทคโนโลยี นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้นักเรียนช่วยเหลือตนเอง ครอบครัวยุ และชุมชน สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างพอเพียง ซึ่งการช่วยเหลือตนเอง การอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเอื้อเฟื้อแบ่งปัน ไม่เบียดเบียน

ซึ่งกันและกัน การมีจิตสำนึก เห็นคุณค่าและมีความภูมิใจในตนเอง รวมถึงในท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ สิ่งเหล่านี้เป็นทักษะพื้นฐานที่ส่งผลให้นักเรียนมีทักษะการดำรงชีวิตที่ดีต่อไปในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับ ทิศนา แชมมณี (2557) กล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้ เป็นการดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนหรือวิธีการต่าง ๆ ที่ช่วยให้บุคคลเกิดการเรียนรู้และมีความรู้ความเข้าใจ ความสามารถ ทักษะกระบวนการ และความรู้สึก เจตคติที่เป็นผลจากกระบวนการเรียนรู้ และสอดคล้องกับ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2553) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ที่ดีต้องมีหลัก คือ สอนแบบเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ (Child Center) ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ นักเรียนจะเป็นผู้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้นักเรียนมีความเจริญงอกงามในทุกด้านทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

งานด้านการนิเทศภายใน

จากผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนของทั้งสองโรงเรียนมีการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ โดยวิธีการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ (Coaching) และใช้กิจกรรมการนิเทศ โดยการสังเกตการสอน ทั้งนี้เพราะการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นการนิเทศโดยครูใหญ่ที่ต้องดำเนินการติดตามการทำงานโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อมุ่งหวังผลการดำเนินงานที่ดีและมีประสิทธิภาพดังนั้นจึงต้องมีทั้งการนิเทศงานและนิเทศการสอน ผู้วิจัยพบว่า การติดตามการดำเนินงานนิเทศตามโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นการดำเนินงานที่ทุกคนภายในโรงเรียนช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนให้ครูเกิดการเรียนพัฒนาตนเอง พัฒนาการจัดการเรียนการสอน ซึ่งส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ จุไรรัตน์ สุดรุ่ง (2552) ที่กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นการปฏิบัติงานร่วมกันของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกคนในโรงเรียนในการพัฒนา ปรับปรุง ส่งเสริม สนับสนุนให้ความช่วยเหลือครูในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จทั้งด้านงานสอนและงานอื่น ๆ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

งานด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา

จากผลการวิจัย พบว่า ทั้งสองโรงเรียนมีจุดมุ่งหมายในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อนำผลการประเมินมาพัฒนาหลักสูตร โดยมีการดำเนินการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร การวัดและประเมินผลที่หลากหลายตามสภาพจริงที่วัดจากพฤติกรรมของนักเรียนจะทำให้ครูได้ทราบถึงพฤติกรรมหรือพัฒนาการของนักเรียนอย่างแท้จริง และสามารถทำให้ครูช่วยเหลือ ปรับปรุง คุณภาพการศึกษาของนักเรียนได้อย่างถูกต้องและต่อเนื่อง นอกจากนี้การเลือกใช้วิธีที่เหมาะสมในการประเมินความรู้ ทักษะ และเจตคติ ทำให้โรงเรียนสามารถนำผลการประเมินในทุกด้านไปพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับ สมาน อัสวภูมิ (2551) กล่าวว่า ในการวัดและประเมินผลการศึกษาควรดำเนินการให้ครอบคลุมโดยเฉพาะมิติทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (Cognitive Domain) ด้านทักษะการปฏิบัติ (Psychomotor Domain) และด้านเจตคติ (Affective Domain) สถานศึกษาควรจัดการประเมินนักเรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของนักเรียน

ความประพฤติ การสังเกตจากพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม และในการวัดควรใช้วิธีการที่หลากหลาย

งานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

จากการศึกษา พบว่า การพัฒนาระบบ กลไก การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อใช้กำกับ ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เพื่อการรองรับการกำกับติดตาม และตรวจสอบ การประเมินคุณภาพการศึกษาจากการประเมินการดำเนินงานโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นประจำทุกปี โรงเรียนจึงมีการระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีความต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า โรงเรียนมีการรายงานผลการดำเนินโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ต่อหน่วยงานต้นสังกัดและสาธารณชนอยู่เสมอซึ่งการปฏิบัติงานนี้ช่วยให้ครูใหญ่และครูมีความรู้ในการประกันคุณภาพการศึกษาทำให้การขับเคลื่อนงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเป็นไปอย่างราบรื่น และการที่โรงเรียนจัดครูเข้าร่วมอบรมสัมมนาในด้านหลักสูตรช่วยให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร ทั้งหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรสมเด็จย่า (หลักสูตรเพิ่มเติม) และโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ที่นำมาประยุกต์ใช้ร่วมกัน โรงเรียนจึงสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี นอกจากนี้ การสนับสนุนให้ครูและบุคลากรภายในโรงเรียนตระหนักและเล็งเห็นถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพ สนับสนุนให้ครูเป็นผู้ร่วมขับเคลื่อนการยกระดับคุณภาพของโรงเรียน การสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครู ซึ่งจะส่งผลให้การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุนันท์ แดงประไพ (2554) ที่พบว่าสถานศึกษาต้องออกแบบระบบการทำงานที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และความเชี่ยวชาญหรือจุดเด่นของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. โรงเรียนควรสนับสนุนให้ครูได้ฝึกอบรมสัมมนาในการใช้หลักสูตรที่เพิ่มขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ในสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23 ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. โรงเรียนควรสนับสนุนให้ครูมีบทบาทในการนิเทศการสอน โดยให้ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินการนิเทศเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ในสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23 ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการทำวิจัยเพื่อศึกษารูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่ส่งเสริมการดำเนินงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ ในสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23 ทั้งหมด

2. ควรมีการทำวิจัยที่ศึกษาถึงความสำเร็จของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเฉพาะด้านของแต่ละโรงเรียน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินงานวิชาการในด้านการจัดการเรียนการสอนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การค้ำรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553*. ราชกิจจานุเบกษา 127 (22 กรกฎาคม 2553).

กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน. (2550). *ด้วยจงรักและภักดี 50 ปี โรงเรียน ตชด.*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน. (2554). *รายงานการประชุมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนปี พ.ศ. 2554*. (เอกสารอัดสำเนา)

กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน. (2559). *คู่มือเตรียมการรับเสด็จฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสเสด็จพระราชดำเนินมาทรงเยี่ยม*. กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23. สกลนคร. (เอกสารอัดสำเนา)

จรุณี แก้วเอี่ยม. (2557). *เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ*. สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์.

จิตติมา วรณศรี. (2557). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์ 3.

จุไรรัตน์ สุดรุ่ง. (2552). *เอกสารคำสอน วิชา 2748618 การพัฒนาระบบการนิเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา (Developing The Supervisory System for Educational Quality Assurance)*. สาขาวิชานิเทศการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทิตนา แชมมณี. (2557). *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพมหานคร: บริษัทด้านสุทธาการพิมพ์ จำกัด.

ธำรง บัวศรี. (2542). *ทฤษฎีหลักสูตร การออกแบบและพัฒนา*. กรุงเทพมหานคร: พัฒนาศึกษา

- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.
- มูลนิธิรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหาจักรี. (2557). *พระราชดำรัสด้านการศึกษา*. สืบค้นจาก <http://www.pmca.or.th/thai/?p=1573>
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2551). *การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. สงขลา: นำศิลป์โฆษณา.
- วัชรรา เล่าเรียนดี. (2556). *ศาสตร์การนิเทศการสอนและการโค้ช การพัฒนาวิชาชีพ: ทฤษฎี กลยุทธ์
สู่การปฏิบัติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 12) ฉบับปรับปรุงใหม่. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากรวิทยาเขต
พระราชวังสนามจันทร์
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนา. (2558). *จากหลักสูตรแกนกลางสู่หลักสูตรสถานศึกษา: กระบวนทัศน์ใหม่
การพัฒนา*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท จรัสสินทวงศ์การพิมพ์ จำกัด.
- สมาน อัสวภูมิ. (2551). *การบริหารการศึกษายุคใหม่: แนวคิด ทฤษฎีและการปฏิบัติ*. อุบลราชธานี: อุบลกิจ
ออฟเซต.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). *การนิเทศภายในโรงเรียน*. กรุงเทพมหานคร:
หน่วยศึกษานิเทศก์
- สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. (2551). *แผนพัฒนาเด็กและเยาวชน
ในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ฉบับที่ 4
พ.ศ. 2550-2559*. กรุงเทพมหานคร: สายธุรกิจโรงพิมพ์.
- สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน. (2553). *คู่มือการจัดระบบการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
การเรียนรู้*. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. พระนครศรีอยุธยา: โรงพิมพ์
เทียนวัฒนา พรินท์ติ้ง.
- สุนันท์ แดงประไพ. (2555). การศึกษาแนวทางการยกระดับการประกันคุณภาพภายในตามเกณฑ์คุณภาพ
การศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชนขนาดใหญ่ในกรุงเทพมหานคร.
วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา OJED. 7(1), 30-44.